

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 12270333
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önermeleri incelenmiş olup, söz konusu önermelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

7 / 21060
GK 76

**HATAY MİLLETVEKİLİ
SAYIN NERMİN YILDIRIM KARA'NIN
TBMM 7/21060 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Konuyla ilgili çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşlarından alınan bilgiler ve ilgili kurumun internet sayfası üzerinde ilan edilen duyurular doğrultusunda, Hatay ilinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından, Ekim 2023 ve Aralık 2024 tarihleri arasında, çeşitli işletmelere 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununu ihlal ettikleri gerekçesiyle cezai işlem uygulandığı tespit edilmiştir.

Cezai işlem uygulanan işletme sayısı 48 olup, bu işletmelerin hazır beton, "yapı çeliği ve agrega üretimi alanında faaliyet gösterdikleri; yeterli şartları sağlamadıkları veya standart dışı üretim yaptıkları için işlem gördükleri açıklanmıştır. Hakkında işlem yapılan tesislerin bir kısmının gerekli nitelikleri taşımayan ürünler ürettiklerini, bir kısmının da herhangi bir izin almadan faaliyetlerini yürüttükleri tespit edilmiştir.

Deprem sonrasında ortaya çıkan büyük konut ihtiyacı düşünüldüğünde, özellikle standart dışı, gerekli ölçüleri karşılamayan hazır betonun ve belirtilen eşik değerlerin altında karbon değerini haiz yapı çeliğinin yaratacağı potansiyel riskler daha da artmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Hatay genelinde faaliyet gösteren hazır beton, beton agregası, yapı çeliği ve inşaatlarda kullanılan diğer temel girdileri üreten kaç işletme bulunmaktadır?
- 2- Özellikle inşaat malzemesi üreten işletmeler için yapılan denetimler bir rutin çerçevesinde mi gerçekleştirilmektedir yoksa sadece ihbar üzerine mi harekete geçilmektedir?
- 3- Denetlenen işletmelerin ürettiği hazır beton, agrega ve yapı çeliğinin, deprem konutlarının inşaatlarında kullanıldığına dair bir bulgu saptanmış mıdır?
- 4- TOKİ tarafından inşa edilen deprem konutları için, kalite standartları yönetmeliklerine uygun malzemelerin tedarik edilmesiyle ilgili bir ölçü belirlenmiş midir?
- 5- Kalite standartlarına uygun olmayan beton ve yapı çeliği kullanıldığının tespiti durumunda hangi önlemler alınmaktadır?
- 6- Yasal mevzuatta belirtilen ölçüye uymadığı tespit edilen yapı çeliği ve hazır beton ürünlerinin imhası gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirilmemişse bu ürünlerin akıbeti nedir?
- 7- Mahalli Çevre Kurulu Kararı'yla Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) zorunluluğu kaldırıldıktan sonra Hatay'da faaliyete geçen işletmelerin kaçının standartlara uygun üretim yapmadığı tespit edilmiştir?

8- Yapılan denetimler sonucunda hangi işletmelere toplam kaç Türk Lirası tutarında ceza kesilmiştir?

CEVAPLAR

Hatay Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü teknik personellerince yapılan incelemede; Ocak 2025 tarihi itibarı ile Hatay ili genelinde faaliyet gösteren 72 adet Hazır Beton Santrali, 65 adet Beton Agrega Tesisi, 16 adet Betonarme Donatı Çeliği Üretim Tesisi, 11 adet Çelik Boru Üretim Tesisi, 8 adet Yapı Çeliği Üretim Tesisi, 6 adet Çelik Kütük Üretim Tesisi, 2 adet Tavlı Tel Üretim Tesisi, 2 adet Çimento Üretim Tesisi, 1 adet Yüksek Fırın Cürufu Üretim Tesisi, 1 adet Uçucu Kül Üretim Tesisi, 9 adet Yapı Kimyasalları Üretim Tesisi, 27 adet BİMS, Briket, Parke Taşı vb. Üretim Tesisi, 6 adet Çelik Kapı Üretim Tesisi, 2 Adet Yangın Kapısı Üretim Tesisi, 29 adet Yapı Camı Üretim Tesisi, 2 adet Isı Yalıtım Malzemesi Üretim Tesisi, 1 adet Tuğla Üretim Tesisi, 2 adet Boya Üretim Tesisi bulunmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu gereği yerine getirilen piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri, bir yapıda daimi olarak kullanılan bütün yapı malzemelerinin ilgili standartlarına uygun olarak piyasaya arz edilmesinin sağlanması amacı ile her bir il için ayrı ayrı hazırlanan bir denetim programı çerçevesinde veya Bakanlığa iletilen şikâyetler üzerine gerçekleştirilmektedir. Deprem konutlarında ve diğer tüm inşa işlerinde denetime tabi olan yapı malzemeleri kullanılmaktadır.

İlgili standardına uygun olmayan Hazır Beton, Betonarme Donatı Çeliği ve/veya diğer yapı malzemelerinin tespit edilmesi durumunda 3194 sayılı İmar Kanunu, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu hükümleri gereği işlem tesis edilmektedir.

İlgili standarda uymayan yapı malzemeleri ciddi risk taşıyan ürün kategorisinde değerlendirilmiş ise 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu hükümleri gereği geri çağırma ve imha işlemi gerçekleştirilmektedir. Piyasaya arz etme esnasında uygunsuzluk tespit edilmiş olan Betonarme Donatı Çeliği ürünleri geri çağırılarak imha ettirilmektedir.

7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu kapsamında olan fakat girdi olarak başka bir ürün, takım malzeme ya da yapıda kullanılarak homojen bir bütünlük kazanarak geri çağırılması mümkün olmayan ürünlere ilişkin olarak 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu gereği idari para cezası uygulanmakta ve devamında uygunsuz Hazır Beton, Betonarme Donatı Çeliği ve/veya Yapı Çeliği tespit edilen yapı bölümü ile ilgili 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri gereğince imha işlemleri yapılmaktadır.

7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu kapsamında 2024 yılında Betonarme Donatı Çeliği, Agrega, Hazır Beton, Yapı Çeliği, Yapı Kimyasalları konularında Hatay Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü teknik personellerince yapılmış olan denetimlerde 12.244.133,00 TL tutarında idari para cezaları uygulanmıştır.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından gerçekleştirilen tüm projelerde konutlar Yapım İşleri Genel Şartnamesine ve yürürlükteki yönetmeliklere uygun olarak yapılmakta, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) belgeli malzemeler kullanılmaktadır. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) konuyla ilgili herhangi bir sorunla karşılaşılması durumunda gerekli çalışmalar yapılarak, fen ve sanat kurallarına uygun olarak eksikler giderilmektedir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından yürütölmekte olan projeler ile ilgili denetimler, yapı denetim ve kontrollük alanında uzman danışman firmalar ile imzalanana sözleşmeler doğrultusunda yapılmaktadır. İş bazında işin kapasitesine göre denetim ekibi oluşturulmakta olup, denetimler yüklenici firmaların avan veya uygulama projelerinin ilgili mevzuata göre incelenmesi, uygulama projesi ve hesaplarının kontrol edilmesi, yapıların, ruhsat ve ekleri ile yüklenici ile idare arasındaki sözleşmeye ve mevzuata uygun olarak yapılmasının denetlenmesi, yapım işlerinde kullanılan malzemeler ile imalatın, sözleşme, proje, teknik şartname ve standartlara uygunluğunun kontrol edilmesi ve sonuçlarının belgelendirilmesi, malzemeler ve imalatla ilgili deneylerin yapılması, işyerinde çalışmaların, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı'na göre düzenlenmesi gereken İş Sağlığı ve İş Güvenliği Planı'na uygun olarak yapıldığının kontrol edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması için yapı yüklenicilerini yazılı olarak uyarmak, zemin imalatlarını Zemin Etüt Raporları'na göre yaptırmak danışman firmaların yükümlölüğünde olup, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) personelleri tarafından yapım çalışmalarına ait tüm süreçler denetlenmektedir.